

Föräldrastil och skärmtid

- En kvantitativ undersökning om sambandet mellan den auktoritära föräldrastilen och barns skärmtid

Stina Wredmark & Elsa Niwong

Kandidatuppsats SOPB63

Aktuell termin: VT 2023

Handledare: Malin Nilsson

Abstract

Authors: Elsa Niwong & Stina Wredmark

Title: Parenting styles and screen time - a quantitative study about the correlation between the authoritarian parenting style and children's screen time

Supervisor: Malin Nilsson

Assessor: Staffan Blomberg

Introduction and method: The aim of this study was to investigate the relationship between the authoritarian parenting style and children's screen time. The study included parents of children between the ages of 0-6 years (n=397). We used a quantitative analysis, and the parents were recruited during one week in April 2023 using parent groups on Facebook.

Results: Most children used TV, and the mean for children's screen time was 1,51 h/day. The mean score on our authority index, scaling from 7 to 35, was 9,07. Significant positive correlations were found between screen time and the authoritarian parenting style, children's age and screen time, and children's age and the authoritarian parenting style. Screen time increased with approximately 9 min/day for every value on the authoritarian index. When we controlled for children's age the significance was lowered, so was the parenting styles impact on screen time, and the screen time increased with approximately 4 min/day instead of 9 min/day. Children's age and parenting style had little explanatory value, and the robustness check showed that correlations between screen time and parenting style was not robust.

Conclusion: The correlation between children's age and screen time, and the high use of TV, can be explained by children having greater access to TV as well as being able to use screens on their own as they age. Parents having a different parenting style, or rating themselves as less authoritarian than they are, might explain the low scores in the authoritarian index. The positive correlation between screen time and the authority index may be caused by low confidence in one's parenting ability, and that children of authoritarian parents have more behavior problems. Because of the low robustness we have not been able to reject the null hypothesis.

Keywords: parenting style, authoritarian parenting style, children's screentime

Innehållsförteckning

Problemformulering	4
Syfte och frågeställningar	5
Forskningsläget	5
Informationssökning	5
Skärmtid och begränsningen av skärmtid	5
Föräldrastilar i Sverige	7
Föräldrastilars påverkan på skärmtid	7
Teoretiska utgångspunkter	10
Teorin om föräldrastilar	10
Tre föräldrastilar	11
Den auktoritära föräldrastilen	12
Metod	12
Metodologisk ansats	12
Population och urval	13
Insamling, bearbetning och analys av datan	14
Insamling av datan	14
Enkätens utformning	14
Bearbetning och tillvägagångssätt för analys av datan	15
Reliabilitet & Validitet	17
Arbetsfördelning	19
Forskningsetiska överväganden	19
Resultat	21
Fördelning av respondenter och svar	21
Korrelationer	23
Diskussion	27
Fördelningen av respondenter	27
Barns skärmtid och användning av skärmenheter	27
Den auktoritära föräldrastilen	29
Samband mellan auktoritär föräldrastil och barns ålder	30
Samband mellan auktoritär föräldrastil och barns skärmtid	31
Sammanfattning	33
Referenslista	36
Bilagor	39
Bilaga 1	39
Bilaga 2	43

Problemformulering

Skärmtid tenderar att öka med barns ålder och i regel använder äldre barn mer skärmenheter än yngre, men användningen av skärmar har också gått ner i åldrarna. Trots att de flesta barn i de yngre åldrarna inte använder skärmenheter mer än 3 timmar om dagen har man sett att gruppen som gör det ökat bland de yngsta barnen (Statens medieråd 2019a, s. 8-13). Tidigare samband har hittats mellan barns skärmtid och försämrade skolresultat samt försämrad språkutveckling (Liu et al. 2021, s. 99-101). Låga skolresultat innebär i sin tur en ökad risk för psykosociala problem (Socialstyrelsen 2010, s. 228). Det gör skärmtid och faktorerna som bidrar till skärmtiden ett relevant ämne för de som arbetar med socialt arbete, såsom skolkuratorer eller socialsekreterare som arbetar med föräldrastödsgrupper eller familjeterapi. Dessa arbetar nära både barn och föräldrar där frågan om barns skärmtid och skärmanvändning kan komma upp.

Flera saker kan påverka ett barns skärmtid. En av faktorerna är vilken föräldrastil föräldrar har (Bjelland et al. 2015; Çaylan et al. 2020; Detnakintra et al. 2020; Halpin et al. 2021; Lee, Kim & Kim 2022; Veldhuis et al. 2014; Özgür 2016). Enligt Diana Baumrind teori om föräldrastilar finns det fyra föräldrastilar; auktoritativ, auktoritär, tillåtande och oengagerad (Baumrind 1991, s. 62). I tidigare forskning har man sett att barns skärmtid påverkas av föräldrarnas regelsättning och begränsningar. Hur föräldrar sätter upp regler och begränsningar påverkas bland annat av vilken föräldrastil man har. Fler regler och begränsningar av skärmtid leder till att barns skärmtid minskar (Bjelland et al. 2015; Detnakintra et al. 2020). Resultaten av vilken föräldrastil som leder till minskad respektive ökad skärmtid har dock sett olika ut. En föräldrastil som undersökts är den auktoritära föräldrastilen, och det är i den föräldrastil man sett störst skillnad i resultaten. Positiva samband har setts mellan skärmtid och den auktoritära föräldrastilen i en del studier (Bjelland et al. 2015; Detnakintra et al. 2020), medan negativa samband återfunnits i andra (Lee, Kim & Kim 2022; Veldhuis et al. 2014). Att resultaten i den tidigare forskningen inte är entydiga gör det intressant att undersöka om det går att se en koppling mellan auktoritär föräldrastil och barns skärmtid. För att undersöka sambanden mellan föräldrastil och skärmtid utgår vi ifrån en kvantitativ metod.

Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka hur föräldrastilen påverkar barns skärmtid. För att uppnå syftet kommer vi att besvara följande frågeställningar:

- Hur mycket tid uppskattar föräldrar att deras barn tillbringar framför skärmenheter?
- Finns det något samband mellan en auktoritär föräldrastil och barns uppskattade skärmtid?

Forskningsläget

Informationssökning

För att hitta vår tidigare forskning har vi använt oss av databasen LUBsearch. Sökorden vi använt är: *parental style*, *parenting style*, *authoritarian*, *screen time*, *uppföstringsstil*, *föräldrastil*, *skärmtid*, *effect*, *effekt* och *child development*. Sökorden har använts tillsammans på olika sätt för att hitta artiklar. Vi har också använt oss av referenser i artiklar vi funnit genom vår sökning för att hitta ytterligare forskning.

Skärmtid och begränsningen av skärmtid

I rapporten *Småungar och medier* har Statens medieråd (2019a, s. 6-13) undersökt medievanorna hos barn som är mellan 0-8 år, samt föräldrarnas attityder kring barnens medieanvändning. I rapporten kan man läsa att medieanvändningen gått ner i åldrarna. Tillgången och innehavet av skärmenheter hade tidigare ökat men när rapporten skrevs hade den kommit att stannas av. Ofta användes skärmenheter till att se på filmer, TV-program, videos, lyssna på musik eller för att läsa. Tiden som lades på dessa olika typer av aktiviteter hade generellt sett minskat hos barn mellan 0-1 år, förutom när det kom till spelande där tiden hade ökat. Internetanvändningen ökade i alla åldrar, antagligen på grund av att vi använder allt fler digitala enheter, som också är uppkopplade till internet, än analoga enheter. De flesta barnen använde inte skärmenheterna mer än tre timmar om dagen, även om vissa barn gjorde det. Andelen barn med mer än tre timmar skärmtid per dag hade dock ökat hos de yngsta barnen. Reglerna kring skärmtid ökade också i huvudsak desto äldre barn var. I regel kontrollerade föräldrar hur lång tid och hur sent på dagen som barnet fick använda skärmenheterna (ibid. s. 48).

I rapporten *Ungar och medier* har Statens medieråd (2019b, s. 6) istället undersökt medievanorna hos barn mellan 9-18 år. I rapporten framgår det att i stort sett alla barn hade tillgång till TV, internet och mobiltelefoner, medan något färre hade tillgång till datorer, surfplattor och spelkonsoler. Bland de äldsta barnen använde nästan alla mobiltelefon varje dag, och den dagliga användningen hade också ökat för de yngre barnen i undersökningen. Allt fler barn visade sig använda internet mer än 3 timmar per dag. Internetanvändningen ökade när barnet blir äldre. Bland barn mellan 9-12 var det 31% som hade en internetanvändning på 3 timmar eller mer varje dag, för 13-16-åringar var andelen istället 72%, och bland 17-18 åringar svarade 27% att de använde internet minst 6 timmar om dagen (Statens medieråd 2019b, s. 46). Hur mycket skärmtid barnen hade gav också upphov till konflikter i hemmet, i större utsträckning än hur tiden hade spenderats. Barnen kunde också själva uppleva att de hade för mycket skärmtid, och att den kunde komma i vägen för andra saker i barnens liv (ibid. s. 11-12). Föräldrarna hade mindre regler och begränsningar för skärmtiden ju äldre barnet blev. Reglerna kretsar dock oftare kring när barnet får eller inte får använda sig av olika skärmenheter än hur mycket tid de spenderar på användningen av dem (ibid. s. 64-65).

Hamilton et al. (2016, s. 285-289) undersökte vad som gör att föräldrar beslutar sig för att begränsa sina barns skärmtid. Föräldrarnas beslut undersöktes i relation till subjektiva normer, attityder, tidigare beteenden och upplevd kontroll. De undersökte föräldrar med barn som var mellan 2-5 år gamla. De såg att subjektiva normer, attityder, synen på sin föräldraroll och tilltron till sin förmåga att begränsa barnens skärmtid påverkade föräldrarnas avsikter att faktiskt begränsa den. Utöver det kunde de även se att föräldrarnas tidigare beteenden också kunde kopplas till deras avsikter och hur de agerade på dem. De subjektiva normerna hade dock störst påverkan på deras beslut. Författarna menar att man i den tidigare forskningen sett att socialt tryck har betydelse för föräldrars agerande när det kommer till frågor som berör deras barns hälsa. Utöver det menar de att man också sett att omgivningen ser föräldrar som ansvariga för sina barns hälsa och menar på att detta kan göra föräldrar känsliga för ett sådant socialt tryck. I studien kunde de också se att föräldrarnas beslut påverkades av deras partners och vänners åsikter. Bakom beslutet spelade det också in huruvida man ansåg att begränsningar av skärmtid ingick i sitt föräldraansvar. Även om föräldrarna vägde in vad de ansåg vara barnets bästa i sitt beslut, spelade det också in hur ansträngande de uppfattade att det skulle vara att genomföra beslutet. För att väga upp en negativ uppfattning skriver

författarna att man kan behöva erbjuda föräldrar olika strategier för att hantera situationerna som kan uppkomma till följd av att skärmtid begränsas (ibid. s. 296-298).

Föräldrastilar i Sverige

Olivari et al. (2015, s. 244) har använt sig av frågeformuläret PSDQ (Parenting Styles and Dimensions Questionnaire) för att undersöka vilka likheter och skillnader som finns mellan Baumrinds föräldrastilar i Sverige, Grekland, och Italien. När man gjort det har man utgått från ungdomars upplevelser av sina föräldrars föräldrastilar. Det man kunde se var att mammor i regel fick högre medelvärde på de tre föräldrastilarna; auktoritär, auktoritativ och tillåtande, än vad papporna fick. Utöver det såg man att pojkar också upplevde båda föräldrar som mer auktoritära och tillåtande än vad flickor gjorde. Svenska föräldrar var mindre auktoritära än grekiska och italienska föräldrar, men också mer tillåtande än sina italienska motsvarigheter. Även de grekiska föräldrarna var mer tillåtande än de italienska, men de var också mer auktoritära. Den auktoritativa föräldrastilen var dock vanligast i alla tre länder (Olivari et al. 2015, s. 252).

Föräldrastilars påverkan på skärmtid

Halpin et al. (2021, s. 824) undersökte relationen mellan föräldrastil, föräldrarnas upplevelse av sin föräldraförmåga, samt beteende och skärmtid hos barn mellan 0-4 i Australien. De fann signifikanta samband mellan föräldrastil och barns beteendeproblematik kopplat till skärmtid. Beteenden de syftade på var då trots och beroende av skärmenheter. Trotset mättes exempelvis med frågan över huruvida barnet gnällde när det inte fick använda skärmenheter. Beroendet av skärmenheter mättes istället genom att fråga om barnets förmåga att skapa eller ägna sig åt andra intressen. Det författarna kunde se var att en tillåtande och auktoritär föräldrastil kunde kopplas till fler beteendeproblem hos barnen. Dessa föräldrastilar hade också ett signifikant samband med en lägre tilltro till sin egen förmåga att hantera beteendeproblemen som var kopplade till skärmtid (ibid. 826-832). När författarna hade tagit hänsyn till samtliga faktorer i undersökningen kunde de inte hitta några samband mellan föräldrastil och barnens skärmtid. Sambandet de fann till skärmtid var istället föräldrarnas upplevda förmåga att hantera skärmtid för sina barn (ibid. s. 835).

Çaylan et al. (2021, s. 261-264) undersökte hur föräldrastilar kunde kopplas till barns skärmtid i Turkiet. Föräldrastilarna som undersöktes var de auktoritära, auktoritativa,

överbeskyddande, och tillåtande. Skärmtiden delades upp i låg, medelhög och hög skärmtid. Skärmtid under en timme kategoriserades som låg, skärmtid över fyra timmar som hög, och skärmtiden däremellan som medelhög. Författarna fann ett statistiskt signifikant samband mellan skärmtid och föräldrastil. Fler fler föräldrar med auktoritativ föräldrastil hade barn med låg skärmtid än hög. Fler föräldrar med överbeskyddande, tillåtande, och auktoritär föräldrastil hade till skillnad från den auktoritativa barn med hög skärmtid än med låg. När författarna gjorde en regressionsanalys såg de att risken för att barn skulle ha hög skärmtid var tre gånger lägre om föräldern hade en auktoritativ föräldrastil. Den auktoritära föräldrastilen hade ingen större betydelse för skärmtiden, medan risken för en hög skärmtid var 2,8 gånger så hög för barn till överbeskyddande föräldrar, och 4,5 gånger så hög om föräldern var tillåtande.

Lee, Kim och Kim (2022 s. 1-2) utförde en undersökning som gick ut på att ta reda på hur de tre faktorerna; föräldrars egna skärmanvändande, föräldrars attityd till skärmar och föräldrastilen påverkade barns skärmanvändning. Urvalsgruppen bestod av föräldrar till barn som var mellan 4-6 år. Av resultatet gick det att se ett statistiskt signifikant samband mellan föräldrarnas egna skärmtid och barnets skärmanvändning för både dagen och natten. Om föräldern hade en uppskattande attityd gentemot skärmanvändning, visade sig barnen ha mer skärmanvändning på dagtid. Däremot såg man ingen ökning för skärmanvändandet på natten. Barns dagliga samt nattliga skärmanvändande visade sig inte alls påverkas om föräldrar hade en negativ inställning till skärmanvändande. Vad gällde resultatet för föräldrastilarna visade det sig att föräldrar som byggde sin uppfostran på disciplinering hade barn med lägre skärmanvändande på nattetid. Föräldrastilar som däremot bestod av materiell belöning hade barn med högre skärmanvändande både dag- och nattetid. Hypotesen om att auktoritära och auktoritativa föräldrar skulle ha barn med lägre skärmanvändande stämde (ibid. s. 7-8).

Bjellands et al. (2015 s. 3) undersökning byggde på att jämföra föräldrars kommunikationsstil och regelsättning med barns skärmtid i fem olika länder i Europa. Skärmtiden för barnen vad gällde TV/DVD låg i genomsnitt mellan 1,5-1,8 timmar per dag. För dator/spelkonsol låg genomsnittstiden på 0,9-1,4 timmar per dag (ibid. s. 5-6). Majoriteten av de föräldrar och barn som deltog i undersökningen uppgav att det fanns regler för barnen kring skärmtid uppsatta av föräldrarna. Av sättet en förälder kan kommunicera regler, hade 40% av barnen svarat att de höll med om påståenden som visade på en kontrollerande föräldrastil, medan

70% av barnen bekräftade påståenden som kopplas till den autonomistödjande föräldrastilen. För föräldrarna såg svarsfrekvensen ut som följande; 50% av föräldrarna höll med om påståenden som kopplades till kontrollerande föräldrastilen, medan 90% höll med om påståenden om den autonomistödjande föräldrastilen. Fler föräldrar än barn instämde alltså i att det fanns en autonomistödjande föräldrastil. I resultaten för olika samband såg man en signifikant koppling mellan regelsättning och skärmtid, där större närvaro av regler ledde till mindre skärmtid för både TV/DVD och dator/spelkonsoler. En autonomistödjande föräldrastil visade sig också leda till mindre skärmtid för barn, medan en kontrollerande föräldrastil som var mycket kontrollerande ledde till mer skärmtid för barnen (ibid. s. 12).

Veldhuis et al. (2014 s. 1-2) undersökning handlade om att se om det fanns ett samband mellan föräldrastilar och den sociala och fysiska hemmiljön beträffande användningen av TV, dator och spelkonsoler för barn i femårsåldern. Vad som bland annat framkom i resultatet var att de auktoritära och auktoritativa föräldrarna hade barn med lägre skärmtid än barn till föräldrar som hade en överseende eller försumlig föräldrastil (Veldhuis et al 2014 s. 7). Sambandet visade sig dock inte vara särskilt starkt. Vad gällde den sociala och fysiska hemmiljön visade det sig att barn med en TV, dator eller spelkonsol i sovrummet hade mer skärmtid (ibid. s. 4). Barn med mycket självbestämmanderätt såg på TV mer än de barn som hade föräldrar som satte upp regler för skärmtiden.

Detnakintra et al. (2020 s. 818) utförde en undersökning som gick ut på att utforska korrelationen mellan interaktionen hos mammor och deras barn, mammors föräldrastil och barns skärmtid. Huruvida det fanns samband mellan yngre barns medieexponering och föräldrastilar till äldre barn undersöktes också. Resultatet visade att barn vid två till tre års ålder som haft en stark och omvårdande interaktion med sin mamma vid 18 månaders ålder hade lägre skärmtid. Barn som vid tre års ålder uppfostrades av föräldrar med en auktoritativ föräldrastil hade även lägre skärmtid efterföljande år. Den tillåtande och auktoritära föräldrastilen ledde istället till ökad skärmtid för barn (ibid. s. 825).

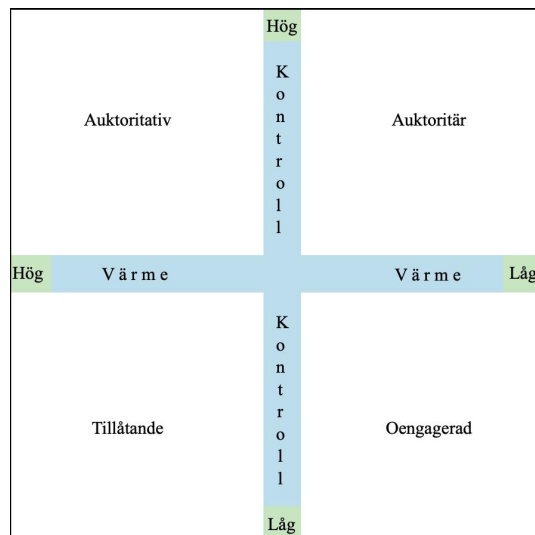
Özgür (2016, s. 411-413) genomförde en undersökning som utgick från teorin om föräldrastilar för att undersöka hur barnen och föräldrarna upplevde användningen av föräldrastilarna, och hur föräldrastilarna påverkade barnens skärmanvändning. Det man såg var att rangordningen av vilka föräldrastilar som var vanligast förändrades allt eftersom

barnen blev äldre. Föräldrar som tidigare varit auktoritativa blev mer oengagerade när barnen blev äldre. Den vanligaste föräldrastilen när barnen blev äldre var den oengagerade, följt av den tillåtande, auktoritativa och auktoritära föräldrastilen. Ett statistiskt signifikant samband visade sig också finnas mellan föräldrarstil och skärmtid där barnens användning av internet ökade om föräldrarna hade en tillåtande eller oengagerad föräldrastil (ibid. s. 422).

Teoretiska utgångspunkter

Teorin om föräldrastilar

I undersökningen av tidigare forskning om vad som påverkar barns skärmtid såg vi att föräldrars regelsättning och begränsningar fick betydelse för hur mycket skärmtid barnen hade (Bjelland et al. 2015; Detnakintra et al. 2020). Det gjorde oss intresserade av sättet föräldrar uppfostrar sina barn på, vilket ledde in oss på teorin om föräldrastilar. Teorin har legat till grund för hela studien. Teorin kommer från psykologen Diana Baumrind som från början definierade tre olika föräldrastilar, som kategoriserades efter graden av frihet och kontroll som tillämpades av föräldrarna mot deras barn. De tre föräldrastilarna är: 1) *tillåtande*, 2) *auktoritär* och 3) *auktoritativ* (Baumrind 1966 s. 887). Baumrinds teori har även utvecklats av Maccoby och Martin som beskriver att föräldrastilarna befinner sig på ett spektrum mellan kontroll och värme. Dessa används också senare av Baumrind för att definiera den fjärde föräldrastilen som hon då kallar för den *oengagerade-negligierande*. Kontrollen har att göra med sättet som föräldrarna sätter regler för sina barn, medan värmen berör hur föräldrarna tillgodoser barns känslomässiga behov (Baumrind 1991, s. 62). Det ger upphov till en visualisering av teorin om föräldrastilar som kan sammanfattas i följande modell (figur 1).

Figur 1. Illustration av Wredmark, inspirerad av Özgür (2016).

Tre föräldrastilar

En *tillåtande* förälder kännetecknas av att ha en föräldrastil med lite kontrollutövning från förälderns sida, men hög grad av värme för sitt barn. För en förälder innebär det att man inte är regelstyrd, inte utger några bestraffande konsekvenser för sitt barn om det uppför sig dåligt eller sätter upp några krav. Om ens barn däremot behöver hjälp och stöd med något finns man där som förälder, utan att man börjar styra och ställa över sitt barn. Den *oengagerade* föräldrastilen är varken kontrollerande eller varm. Dessa föräldrar bidrar inte till att skapa någon struktur för sitt barn, och kan agera på ett avvisande sätt mot sitt barn. Föräldrarna kan vara direkt avvisande, eller till och med negligera barnets behov och sitt föräldraansvar. Till skillnad från de redan omnämnda föräldrastilarna bygger den *auktoritativa* föräldrastilen istället på en balans mellan kontroll och värme, där båda delarna återfinns i stor utsträckning. Relationen mellan barnet och föräldern kan beskrivas som ett givande och tagande, på så sätt att föräldrar inom denna föräldrastil upprättar regler för sina barn med en förväntan av att de efterföljs. Samtidigt för föräldrarna en öppen dialog med barnen för att höra deras synpunkter. I de fall som det uppstår konflikter försöker den auktoritativa föräldern resonera tillsammans med sitt barn för att hitta en lösning som fungerar någorlunda för båda. Av denna föräldrastil uppmuntras självbestämmanderätt samtidigt som föräldrar har ett intresse av disciplinering för sina barn. Slutligen är också föräldrarna känslomässigt tillgängliga för sina barn och prioriterar relationsbygge (Baumrind 1966, s. 889-892; Baumrind 1991, s. 62).

Den auktoritära föräldrastilen

För en förälder som har den sista föräldrastilen, den *auktoritära*, är utförandet av kontroll en mycket stor del av deras uppfostringsstil, till skillnad mot graden av känslomässig tillgänglighet för sitt barn som är mycket liten. En förälders ord förväntas följas som om den vore lag och relationen är väldigt hierarkiskt byggd med föräldern i toppen. Dessa föräldrar tolererar inte att få sina regler eller krav ifrågasatta av sina barn och självständighet motverkas av föräldrarna. Vid de tillfällen som barnet inte följer eller bryter mot reglerna, kan barnet förvänta sig en bestraffning från föräldrarna. Det kan till exempel vara en fysisk eller verbal bestraffning, olika former av hot, skrik och skäll, avvisande eller nedlåtande uppförande från föräldrarnas sida. Föräldrarna känner inget behov av att ge någon form av förklaring till varför de olika bestraffningarna utdelas (Baumrind 1966 s. 890-891; Baumrind 1991, s. 62; Baumrind 2012 s. 41-42). Föräldrar som tillämpar denna föräldrastil har svårare att bibehålla positiva relationer till sin partner och sina barn, till skillnad från föräldrar som inte är auktoritära (Baumrind 1991, s. 73). Föräldrar som är fientliga, repressiva och restriktiva mot sina barn på det sätt en auktoritär förälder kan vara, riskerar enligt Baumrind också att leda till beteendeproblematik hos barn i form av trots eller antisocialt beteende. Detta då föräldrarna fungerar som rollmodeller och riskerar att förstärka dessa beteenden hos sina barn (Baumrind 1966, s. 897). Föräldrar som är mer auktoritära har även svårare att kontrollera de problematiska beteenden som barnen visar upp (Baumrind 1991, s. 74).

Vi tror därmed att den höga graden av kontroll och flertalet regler som de auktoritära föräldrar sätter upp för sina barn kan komma att påverka barns skärmtid. Vår hypotes för undersökningen blir därför följande:

H0: En auktoritär föräldrastil har ingen påverkan på barns skärmtid.

H1: En auktoritär föräldrastil har en påverkan på barns skärmtid.

Metod

Metodologisk ansats

Då vi vill se om det finns ett samband mellan föräldrastil och barns skärmtid är den kvantitativa metoden den bäst lämpade för oss att använda (jfr Bryman 2011, s. 156). Som ett sätt att begränsa studiens omfattning valde vi att utgå från endast en föräldrastil. Vi valde den auktoritära föräldrastilen med anledning av att den hade störst spridning i resultaten i den

tidigare forskningen. Vi har valt att använda oss av ett deduktivt grepp i vår undersökning. Det innebär att man använder sig av tidigare forskning och teori för att utforma hypoteser som undersöks och provas (Bryman 2011, s. 156). Våra hypoteser bygger dels på teorin om föräldrastilar och dels på den tidigare forskningen.

Population och urval

För att undersöka forskningsfrågorna och hypotesen har vi valt att begränsa vår population till föräldrar med barn inom åldersspannet 0-6 år i Sverige. Gränsdragningen har gjorts vid åldern då barnen får skolplikt. Enligt Statistiska centralbyrån fanns det totalt 823 621 barn i åldrarna 0-6 år i Sverige den 31 december 2022 (SCB 2023). När det kommer till urvalet är det fördelaktigt att ha ett sannolikhetsurval. Det kan dock vara svårt att få till om inte gruppen man vill undersöka är registrerad någonstans. För att nå ut till gruppen är det då en idé att vända sig till digitala eller fysiska platser de kan befinna sig på (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 82). För att komma i kontakt med föräldrarna valde vi därför att använda oss av en webbenkät som vi lagt upp i olika föräldragrupper på Facebook där vi trodde att vi kunde nå ut till många ur vår population. Vårt urval blev därmed föräldrar som ingått i dessa föräldragrupper och som hade barn i åldrarna 0-6 år. Det innebär att vårt urval är ett bekvämlighetsurval, och är därför ett icke-sannolikhetsurval (Bryman 2011, s. 194).

En fördel med enkäter är att man kan nå ut till en stor grupp människor på kort tid (Bryman 2011, s. 228). Datainsamlingsmetoden har också gjort det möjligt för oss att nå ut till föräldrar som är spridda över hela Sverige. Däremot finns det också nackdelar med enkäter, som att man inte vet med säkerhet vem det är som svarar och att respondenter kan missförstå eller ha funderingar över frågorna. Om ingen kan förklara frågorna kan det leda till att respondenter undviker att svara eller svarar fel (Bryman 2011, s. 229-230). Användningen av just webbenkäter gör också att man kan föra över sin data till ett statistikprogram på ett enkelt sätt. Det har trots nackdelarna lett till att vi valt att använda en webbenkät då vi har begränsat med tid för att genomföra vår undersökning. Av samma anledning har vi valt att göra en tvärsnittsstudie. Det innebär att man samlar in sin data vid ett tillfälle och är mindre tidskrävande än longitudinella studier där man samlar data vid flera tillfällen och jämför hur den förändrats över tid (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 36-37).

Insamling, bearbetning och analys av datan

Insamling av datan

När vi hade kommit fram till vilka frågor vi skulle ställa lades enkäten in i Sunet Survey. Vi valde att använda oss av programmet på grund av att datan enkelt kan överföras till SPSS som vi använt för att bearbeta och analysera vårt material. Enkäten ställdes in så att den enbart kunde besvaras en gång per ip-adress för att undvika att personer besvarade enkäten mer än en gång. Datan samlades in under en vecka mellan 13/04-23 och 20/04-23. Enkäten publicerades i 24 olika Facebookgrupper (se bilaga 2) mellan torsdagen den 13/4 och söndagen den 16/4 2023. Den totala mängden medlemmar sammanräknat från alla facebookgrupper var 27 158. Bland dessa kan det dock finnas personer som är medlemmar i flera av grupperna. Facebookgrupperna riktade sig till föräldrar på olika sätt. En del av grupperna var riktade mot samtliga föräldrar i Sverige, andra mot föräldrar i specifika orter, län eller regioner. Vi har inte fått med varje stad eller region, men har strävat efter en variation av grupper för att fånga upp så många i populationen som möjligt. Då enkäten kan ha delats vidare av föräldrar i grupperna, utan att vi vetat om det, kan den ha nått ut till fler.

Enkätens utformning

För frågorna om barnens skärmtid har vi inspirerats av rapporten *Småungar & medier* (Statens medieråd 2019a). Vi har dock inte använt oss av frågor ur rapporten utan formulerat egna frågor som passar vår enkät och besvarar våra forskningsfrågor. Vår första frågeställning, som är en deskriptiv frågeställning och enbart undersöker skärmtid, är en ingång till vår andra frågeställning som undersöker sambandet mellan skärmtid och föräldrastil. För att mäta skärmtid måste vi veta vad vi menar med begreppet, och vilka skärmenheter som ska ingå. Vi har definierat begreppet skärmenheter som något av följande; mobil, dator, surfplatta, TV och spelkonsol. Skärmtiden bestäms utifrån hur mycket tid räknat i timmar som man använder sig av de ovannämnda skärmenheterna per dag.

För att mäta hur auktoritära föräldrarna är har vi använt oss av den korta versionen av frågeformuläret PSDQ (Parenting Styles and Dimensions Questionnaire) som konstruerats av Robinson et al. (2001, s. 319-321). Den fullständiga versionen består av 62 frågor som grupperats in i de tre föräldrastilar som Baumrind definierade 1966. 28 av frågorna mäter den auktoritativa, 22 den auktoritära, och 15 den tillåtande föräldrastilen (Robinson et al. 1995, s. 823-830). Formuläret har senare kortats ned från 62 till 32 frågor. I den versionen återstår 15

auktoritativa, 12 auktoritära, och 5 tillåtande frågor. Frågorna representerar olika dimensioner av föräldrastilarna. Den auktoritära föräldrastilen har de tre dimensionerna fysiskt tvång, sträng ton, och icke-resonerande bestraffande strategier (Robinson et al. 2001, s. 319-321; Oliviera et al. 2018, s. 411). Formulärets längd har också påverkat vårt val av att enbart undersöka hur auktoritära föräldrarna är. Vi tror inte att föräldrar har så mycket tid att lägga på enkäter. Dessutom har man sett en bättre svarsfrekvens i korta än långa enkäter (Bryman 2011, s. 232). Utöver det ansåg vi att analysen av datan skulle bli för komplicerad och tidskrävande för oss att genomföra på ett bra sätt.

Eftersom att vi vill undersöka den auktoritära föräldrastilen har vi utgått från de tolv auktoritära frågorna i det nedkortade formuläret. Något vi uppmärksammade tidigt var att en del av frågorna berör fysisk bestraffning som "I use physical punishment as a way of disciplining our child" (Robinson et al. 1995, s. 824; Robinson et al. 2001, s. 320). De fyra frågor som fanns i formuläret som handlade om våld har vi plockat bort av etiska skäl, något som vi diskuterar i etiska överväganden. Vi valde också att ta bort frågan "I explode in anger towards our child" (Robinson et al. 1995, s. 824; Robinson et al. 2001, s. 320), då vi inte tror att föräldrar skulle ha svarat sanningsenligt på den. I slutändan använde vi sju av de tolv frågor som mäter den auktoritära föräldrastilen. Eftersom frågorna från början är på engelska har vi översatt dem till svenska. Översättningen har vi gjort själva, utan användning av några ordbehandlingsprogram, eftersom vi upplever att meningsinnehållet riskerar att gå förlorat vid användning av Google Translate exempelvis. Frågorna har också modifierats till viss del för att bli begripliga ur en svensk kontext. "I punish by putting our child off somewhere alone with little if any explanations." (Robinson et al. 1995, s. 824; Robinson et al. 2001, s. 320) översattes exempelvis till följande; "Jag bestraffar mitt barn med att barnet får gå till skamvrå eller sitt rum utan att förklara varför."

Bearbetning och tillvägagångssätt för analys av datan

Efter att enkäten stängdes såg vi att vi hade fått in totalt 417 svar. För att bearbeta materialet började vi med att se över om alla föräldrar som svarat på enkäten hade barn som ingick i vår urvalsgrupp. Det visade sig att 17 stycken av de svarande föräldrarna hade barn som var äldre än 6 år, vilket gjorde att de togs bort ur vår data. Vi såg att tre föräldrar svarat att barnen har en skärmtid på mer än 10 timmar om dagen, dessa har vi klassat som extremvärden och har filtrerats bort när vi gjort vår analys. Av de tre respondenterna svarade en att barnet använder

60 timmar, en 30 timmar och en 15 timmar skärmtid per dag. Det är inte möjligt att ha en skärmtid på mer än 24 timmar om dagen, och vi ansåg att det inte heller är troligt att ett barn har 15 timmar skärmtid om dagen. Vi har därför klassat dessa som extremvärden då vi tror att respondenterna kan ha missförstått frågan eller skrivit fel. Därefter skapade vi ett auktoritetsindex genom att addera värdena för svaren på de sju föräldrastilsfrågorna. Det gjorde att vi fick fram en ny variabel som gav varje förälder ett värde efter hur auktoritära de var. Svarsalternativen på frågorna om föräldrastil gav ett värde baserat på följande poäng; aldrig (1p), ibland (2p), hälften av gångerna (3p), ofta (4p), och alltid (5p). Det innebär att föräldrarna kunde få ett värde mellan 7 till 35, där sju är minst auktoritär och 35 är mest. För att kunna analysera resultatet av föräldrastilen gjorde vi en univariat analys av auktoritetsindexet som presenteras i ett histogram.

I våra univariata analyser är det endast en variabel som presenteras i taget (Bryman 2011, s. 322). Vilka tabeller och diagram som är bäst att använda sig av beror på skalnivån som finns på variabeln (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 131 passim.). För att redovisa våra kvalitativa variabler valde vi att använda oss av frekvenstabeller. Denna typ av tabell är särskilt lämpad för denna skalnivå och redovisar fördelningen av respondenter i antal svarande och procent (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018 s. 46). För kvantitativa variabler passar histogram bättre på grund av att svaren kan illustreras grafiskt (ibid. s. 52). Det har gjort att vi använt oss av denna typ av graf när vi undersökt fördelningen av barnens ålder, och hur auktoritära föräldrarna är. I en bivariat analys undersöker man om det finns några samband mellan två variabler. För att göra det behöver man fastställa vilken av de två variablerna som påverkar den andra, det vill säga vilken variabel som är oberoende och vilken som är beroende (ibid. s. 137-138). Eftersom vi undersöker om föräldrastil påverkar barns skärmtid är det den auktoritära föräldrastilen som är den oberoende variabeln och skärmtiden den beroende. När man har variabler med många värden är det svårt att undersöka dessa med hjälp av korstabeller eller liknande, och därför har vi istället använt oss av spridningsdiagram som är ett bättre tillvägagångssätt för att undersöka detta (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 153-154).

Vi valde även att göra en multivariat regressionsanalys för att se om det finns någon bakomliggande faktor som påverkar ett eventuellt samband mellan barns skärmtid och en förälders auktoritära föräldrastil. Vi valde att kontrollera huruvida barnets ålder påverkar sambandet mellan föräldrastilen och skärmtiden. Med regressionsanalyser kan man

undersöka eventuella orsakssamband (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 173-174). Detta var intressant för oss då vi fann positiva samband mellan skärmtid och auktoritet, skärmtid och barns ålder, samt barns ålder och auktoritet. Med hjälp av regressionsanalysen har vi kunnat undersöka om det är barnets ålder eller den auktoritära föräldrastilen som har störst betydelse för skärmtiden. Som ett sätt att fördjupa vår förståelse för hur auktoritet påverkar barns skärmtid har vi också använt oss av en bivariat analys för att undersöka sambandet mellan skärmtid och auktoritetsindexet för varje enskild ålder, och på så sätt har vi testat hur robusta våra resultat är.

Reliabilitet & Validitet

Reliabiliteten har testats i samband med konstruktionen av originalenkäten från 1995. I den studien visade sig de auktoritära frågorna ha ett Cronbachs alfa på 0.86 (Robinson et al. 1995, s. 822). Med Cronbachs alfa får man ett värde mellan 0-1 där 1 är högst möjliga interna reliabilitet och 0 är lägst. För att den interna reliabiliteten ska anses vara tillräckligt god bör värdet vara högre än 0,7 (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 104). Även om den interna reliabiliteten har visat sig vara god i originalenkäten kan den ha påverkats negativt av att antalet frågor minskats ned och översatts till svenska. Detta då det visat sig att den interna reliabiliteten ökar med antalet frågor, och minskar med antalet dimensioner som undersöks (Cortina 1993, s. 102). Vi har inte bara minskat ned på antalet frågor, men som tidigare nämnt representerar frågorna också de tre dimensionerna, fysiskt tvång, sträng ton, och icke resonerande- bestraffande strategier, som finns i den auktoritära föräldrastilen. När vi testade Cronbachs alfa på våra frågor om föräldrastil fick vi ett värde 0.658. Även om värdet inte når upp till 0,7, är 0,658 inte långt ifrån vad som kan anses vara en god reliabilitet.

När vi har utformat vår enkät har vi hämtat inspiration från tidigare rapporter och undersökningar. Vi har försökt vara tydliga med hur respondenterna ska svara på våra frågor genom att uppge att svarande kan välja fler alternativ i vår flervälsfråga exempelvis. Vi skrev också ut att föräldrar till fler barn i åldrarna 0-6 år skulle utgå från det äldsta barnet när de svarar på enkäten. Detta då det minskar risken för missförstånd, osäkerhet och att respondenterna svarar felaktigt (Bryman 2011, s. 236). När det finns brister i reliabiliteten beror det ofta på att personer inte förstått frågorna eller inte tycker att något av svarsalternativen passar, och att det påverkat hur frågorna besvarats (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 47). Vi har fått respons på vår enkät där det framkommit att frågor varit otydliga, och

funderingar uppstått kring valet av frågor och svarsalternativ. Några har upplevt frågorna som dömande eller negativa, och menar att de tror att personer kommer vara oärliga när de lämnar sina svar. Andra har kommit med önskemål om ett svarsalternativ som är "inget/annat" på fråga 4 om skärmenheter (se bilaga 1). Det pekar på att vi kunde varit tydligare i utformningen av våra frågor, och att undersökningen av den auktoritära föräldrastilen också kan ha varit till ytterligare nackdel för studiens tillförlitlighet. Även om vi försökt förebygga detta i konstruktionen av enkäten pekar detta på enkätens brister. Bristerna kan i sin tur lett till att föräldrar svarat felaktigt och att studiens reliabilitet då har påverkats negativt.

Vi har, precis som andra forskare, använt oss av frågeformuläret PSDQ för att mäta Baumrinds föräldrastilar. Då vi alla gjort bedömningen att enkäten mäter de olika föräldrastilarna menar vi att ytvaliditeten är hög. Att vi har ett icke-sannolikhetsurval gör dock att vi inte kan generalisera datan. Data som samlats in genom denna urvalsmetod behöver inte vara representativ för den population man vill undersöka utan säger mer om gruppen man nått ut till (Bryman 2011, s. 194-195). Detta kan inte överbryggas av att vi försökt nå ut till personer i olika delar av landet eller liknande. Det kan trots allt vara så att det är en viss typ av person som har tillgång till internet, använder Facebook, engagerar sig i grupperna vi lagt upp enkäten i, svarar på webbenkäter, och så vidare.

Av de 632 personer som påbörjat enkäten var det 215 som valde att inte skicka in den. Anledningen till att de inte fullföljt enkäten är oklar. En låg svarsfrekvens är ett problem med enkäter (Bryman 2011, s. 192), men man har sett att tydliga instruktioner, enkätens längd, samt hur viktiga och intressant frågorna är för respondenterna minskar problemet (ibid. s. 231-232). Eftersom vi har en kort enkät är det inte troligt att det lett till att personer valt att inte besvara eller fullfölja enkäten. Då vi fått kritik på våra frågor är det mer sannolikt att det beror på otydliga instruktioner eller att frågorna upplevdes som negativa. Det skulle exempelvis kunna vara så att personerna som valt att avbryta sitt deltagande i större utsträckning är auktoritära och känt sig dömda eller kritiserade av våra frågor. En annan anledning till att personer inte fullföljt enkäten kan vara att det uppstått diskussioner i kommentarsfältet under våra inlägg med enkäten i en del av föräldragrupperna på Facebook. Vi tror att vissa föräldrar enbart öppnat enkäten för att se hur vi utformat den och vilka frågor vi haft med, av ren nyfikenhet.

Att vi har ett icke-sannolikhetsurval gör att datan inte kan generaliseras (Bryman 2011, s. 194), trots det har vi valt att undersöka signifikansen för att se om det finns en signifikans i urvalet vi har. Är datan statistiskt signifikant kan det också ge en indikation på att samband finns i den övriga populationen. Sambandet säger heller inget om kausaliteten. Finns ett kausalt samband finns dock också ett signifikant samband. Är sambandet statistiskt signifikant kan det därför ge en indikation på att det också kan finnas kausala samband, även om det behöver undersökas vidare (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 140). Sambanden undersöktes med hjälp av Pearsons r som används när man har två kvantitativa variabler. När man gör detta får man också automatiskt fram signifikansen (p-värdet) genom ett t-test (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 150).

Arbetsfördelning

I och med att vi är två författare som utför undersökningen är det relevant att diskutera hur arbetsfördelningen sett ut, vilket görs i detta avsnitt. Delarna av uppsatsen som vi har gjort tillsammans är; introduktion, utformning av enkät, inhämtning av empiri, resultat, analys och slutdiskussion. För litteratursökning, läsning och sammanfattning av tidigare forskning delades arbetsbördan upp på så sätt att antalet artiklar blev jämnt fördelade mellan oss. Teori- respektive metoddelen delades upp på så sätt att vi bar huvudansvaret för varsin del. Trots uppdelning har vi för varje del i uppsatsen gått in och redigerat, kompletterat och lagt till text på varandras delar vilket innebär att ingen del är utförd utan den andres inflytande. För varje månad har vi schemalagt vilka dagar vi ska ses för att skriva tillsammans och vilka dagar vi arbetar från en valfri ort, men minst tre dagar per vecka har bestått av att vi suttit tillsammans och skrivit på uppsatsen. Vårt samarbete under uppsatsens gång har fungerat utan några som helst problem.

Forskningsetiska överväganden

De forskningsetiska kraven som vi utgick från i utförandet av vår undersökning var; informations-, samtyckes-, konfidentialitets- och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet 2002, s. 6). Av samtyckesblanketten som är på enkätens förstasida (se bilaga 1) uppnår vi både informations- och samtyckeskravet, genom att respondenterna informeras om enkätens innehåll, undersökningens syfte samt att samtycke inhämtas/efterfrågas från respondenterna. Vi har valt att inte berätta vilken föräldrastil vi undersöker då vi tror att det kan påverka hur föräldrarna svarar. Vi misstänkte att föräldrar skulle undvika att besvara enkäten, eller att de

skulle skatta sig själva som mindre auktoritära än de är om det uttryckligen stod att vi undersökte en auktoritär föräldrastil. Detta på grund av att vi tror att föräldrar inte vill förknippas med en auktoritär föräldrastil. Information om att samtycket när som helst kan dras tillbaka genom att enkäten inte skickas in förmedlades också. Konfidentialitetskravet lever vi upp till på så sätt att inga svar går att koppla till en enskild respondent, och genom att vi inte samlat in några personuppgifter som gör att man kan koppla svaren till respondenterna. Ingen data delas heller till obehöriga på annat sätt än genom redovisning av resultat och analys, och efter att undersökningen är sammanställd kommer all insamlad data att raderas. Då vi endast använder datan för vår undersökning uppnår vi även det sista forskningsetiska kravet, nyttjandekravet.

Frågorna som handlar om barns skärmtid kan vara ett känsligt ämne på så sätt att föräldrar kan känna skuld för att deras barn tillbringar för mycket tid framför skärmenheter. Även frågorna om auktoritär föräldrastil kan upplevas som känsliga, vilket kan bero på att föräldrar inte vill känna igen sig i den auktoritära föräldrastilen då föräldrastilen upplevs negativ. Frågornas utformning kan även ha upplevts som negativt laddade. I grundenkäten om den auktoritära föräldrastilen ingick frågor om fysisk bestraffning. Att ställa frågor om illegala handlingar kräver noga överväganden om det är etiskt försvarbart (Eldén 2020, s. 102). Eftersom fysisk bestraffning i uppfostrande syfte är olagligt i Sverige har vi valt att inte använda oss av dessa frågor. Vi tycker inte att det är etiskt försvarbart att fråga om föräldrarna slår sina barn. Utöver det skulle vi ha haft svårt att hantera den informationen utan att kunna hjälpa barnen som blir utsatta av sina föräldrar.

Resultat

Fördelning av respondenter och svar

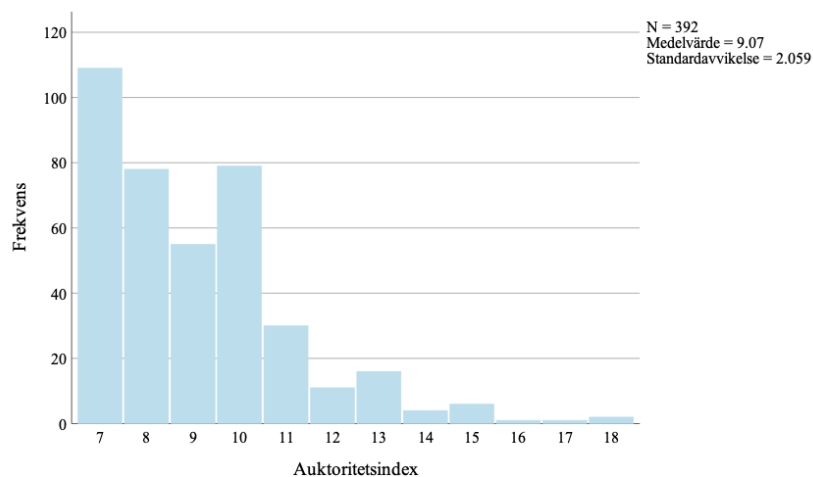
Tabell 1. Fördelning av respondenter och barnens användning av skärmenheter

		n	%
Föräldrarnas kön n = 396	Man	14	3,50 %
	Kvinna	380	96,00 %
	Annat	2	0,50 %
Barnets kön n = 396	Pojke	223	56,30 %
	Flicka	171	43,20 %
	Annat	2	0,50 %
Barnets ålder n = 395	0	32	8,10 %
	1	65	16,50 %
	2	91	23,00 %
	3	85	21,50 %
	4	58	14,70 %
	5	45	11,40 %
	6	19	4,80 %
Skärmenheter n = 366	TV	322	88,00 %
	Dator	28	7,70 %
	Surfplatta	169	46,20 %
	Mobil	156	42,60 %
	Spelkonsol	30	8,20 %

Totalt var det 396 föräldrar som svarade på frågorna om föräldern och barnets kön. Av dessa var 380 (96%) kvinnor, 14 (3,5%) män och 2 personer (0,5%) annat. Av barnen var det 223 (56,3%) pojkar, 171 (43,2%) flickor och precis som för föräldrarna var 2 (0,5%) annat. Det vi ser är att det är många fler kvinnor som besvarat enkäten än män. Fördelningen mellan barnens kön är däremot mer jämn än hos föräldrarna. Det interna bortfallet på frågorna om barn- och föräldrars kön bestod av en person medan det var två stycken för frågan om barnets ålder. Det var alltså 395 föräldrar som svarade på frågan om barnets ålder. De flesta barn var mellan 2 och 3 år gamla, medan vi fann att det var minst antal barn i åldersgrupperna 0 respektive 6 år (tabell 1).

För frågan om skärmenheter var det 366 svarande, och det interna bortfallet var 30 personer. Skärmenheten som flest barn använde sig av var TV. Hela 88% av föräldrarna som svarade att barnen använde någon av skärmenheterna kryssade i det alternativet. Surfplatta var den näst vanligaste skärmenheten, följt av mobiltelefon och spelkonsol. Endast 7,7 % av föräldrarna svarade att barnen använde sig av datorer. Det gör dator till den minst vanliga skärmenheten (tabell 1). Det var 396 stycken föräldrar som svarade på frågan om sina barns skärmtid. Medelvärde för skärmtiden var 1,51 timmar om dagen. Den lägsta rapporterade tiden för uppskattad skärmtid hos föräldrarnas barn var 0 timmar, medan den högsta tiden var 10 timmar. Vi fick en standardavvikelse på 1,27 timmar.

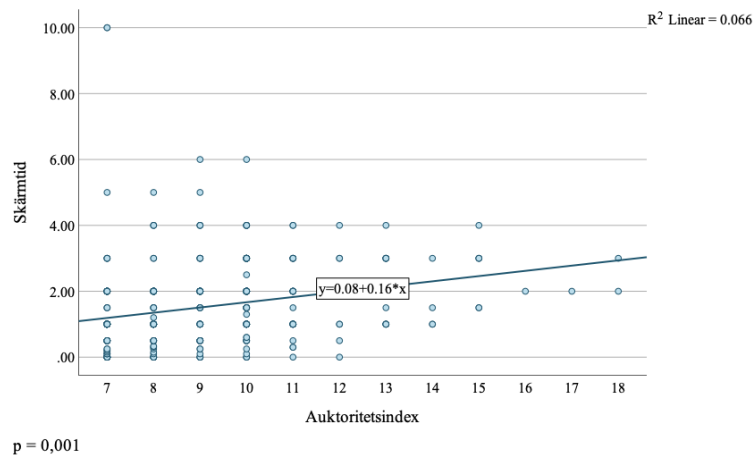
Graf 1. Histogram över hur auktoritär föräldrastil föräldrarna har

Totalt var det 392 personer som svarade på samtliga frågor om föräldrastil. Det interna bortfallet bestod av fem personer. Utifrån studiens auktoritetsindex kunde föräldrarna få ett värde från 7 till 35. Det vanligaste värdet på auktoritetsindexet var 7. Det högsta värdet som föräldrar fick var 18, och medelvärde låg på 9,07 (graf 1).

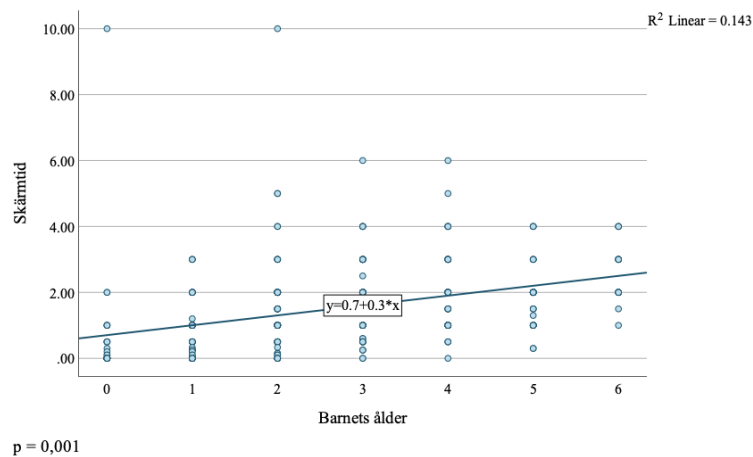
Korrelationer

Graf 2. Sambandet mellan den auktoritära föräldrastilen och barnens skärmtid

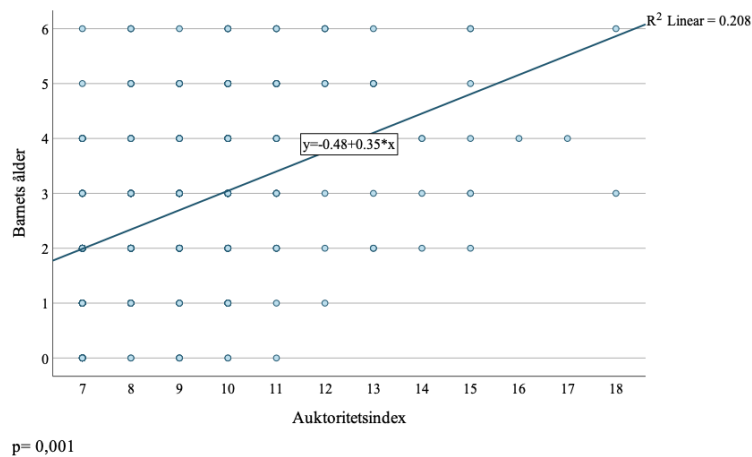
Vi fann ett svagt positivt samband mellan den auktoritära föräldrastilen och hur mycket skärmtid föräldrarna uppskattade att deras barn hade. Skärmtiden ökade i genomsnitt med 0,16 timmar (ca 9 minuter) för varje steg på auktoritetsindexet. Sambandet var statistiskt signifikant med 99% säkerhet (graf 2).

Graf 3. Sambandet mellan skärmtid och barnets ålder

När vi undersökte sambandet mellan barnets ålder och skärmtid fann vi även här ett svagt positivt samband. För varje år äldre barnen blir, tenderar skärmtiden att öka med 0,3 timmar per dag vilket motsvarar en ökning med cirka 18 minuter om dagen. Sambandet var statistiskt signifikant med 99% säkerhet (graf 3).

Graf 4. Sambandet mellan den auktoritära föräldrastilen och barnets ålder

När vi undersökte sambandet mellan barnets ålder och hur auktoritära föräldrarna var, fann vi ett svagt positivt samband. I vår undersökning tillämpade föräldrar en mer auktoritär föräldrastil desto äldre barn var. För varje år äldre barnet blev ökade föräldrarnas värde på auktoritetsindexet med 0,35 poäng. Även detta samband var statistiskt signifikant med 99% säkerhet (graf 4). Trots att de tre ovanstående sambanden visat sig vara statistiskt signifikant med 99% säkerhet kan vi inte dra några slutgiltiga slutsatser för andra föräldrar och barn än de som deltagit i vår undersökning. Därför kan vi inte heller uttala oss om dessa samband gäller för alla barn mellan 0-6 år i Sverige. Att sambanden hade hög statistisk signifikans tyder dock på att våra resultat även kan återfinnas hos övriga i populationen.

Tabell 2. Regressionsanalys för barns skärmtid, auktoritetsindex och barnets ålder

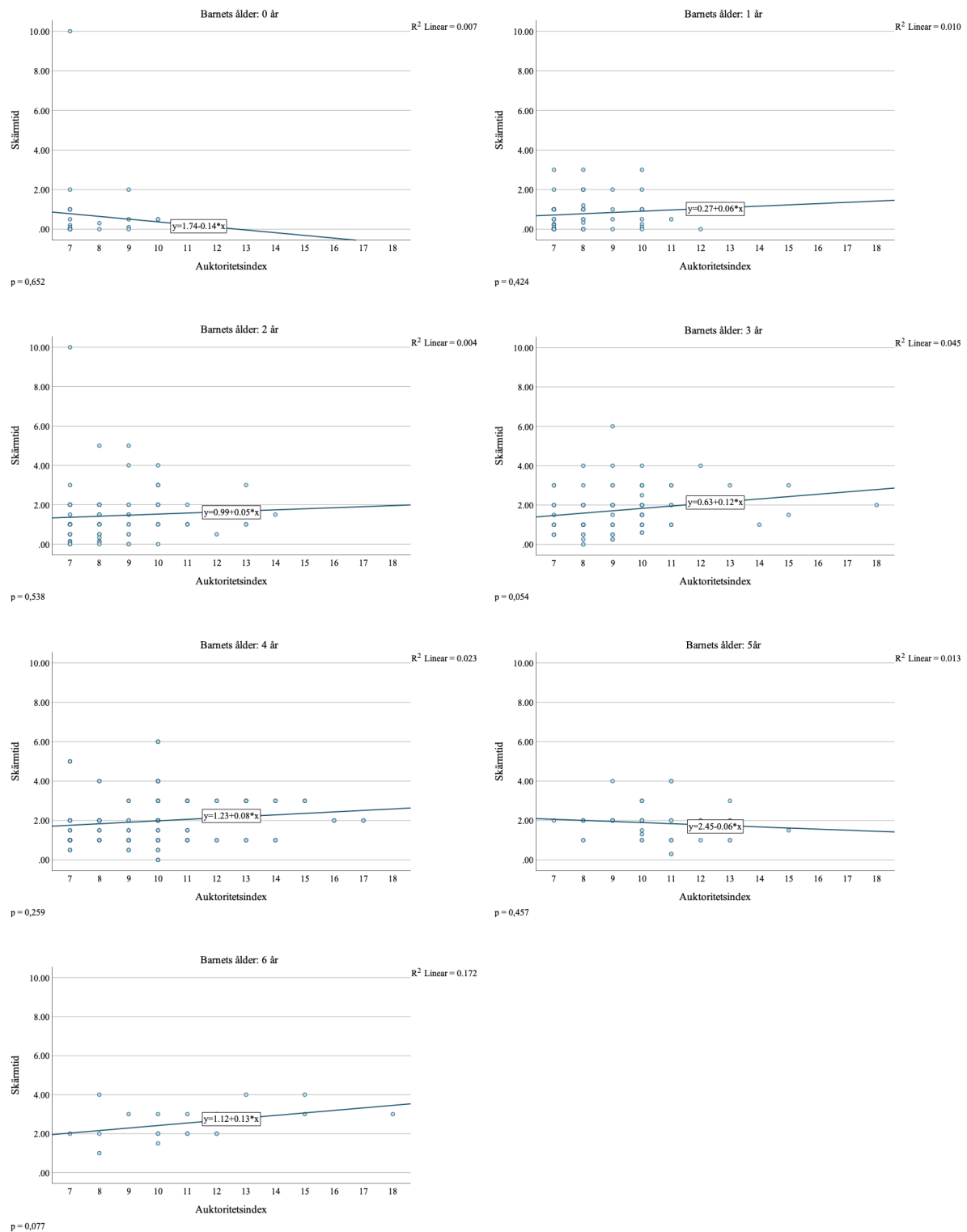
Modell		Ostandardiserade koefficienter		Standardiserade koefficienter	R ²	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1.	Auktoritetsindex	.159	.030	.258	.067	<.001
2.	Auktoritetsindex	.068	.033	.109	.148	.039
	Barnets ålder	.255	.042	.321		

När vi gjorde en regressionsanalys mellan auktoritetsindexet och skärmtiden såg vi tydliga samband mellan den auktoritära föräldrastilen och skärmtid. Skärmtiden ökade med 0.159

timmar (cirka 9 minuter) för varje steg på auktoritetsindexet. Sambandet var statistiskt signifikant med 99% säkerhet. När vi också tog hänsyn till barnets ålder såg vi fortsatt ett positivt samband mellan föräldrastilen och skärmtid, men att den nu endast ökade med 0,068 timmar (cirka 4 minuter) istället för de 0,159 timmar som vi såg från början. Den statistiska signifikansen kvarstod men sjönk från 99% säkerhet till 96,1% säkerhet. Eftersom den standardiserade regressionskoefficienten för auktoritetsindexet minskade när vi kontrollerat för barnets ålder, ges en indikation på att en del av variationen kan förklaras av barnets ålder. Det tyder på att föräldrarna är olika auktoritära beroende på hur gammalt barnet är vilket vi också sett i graf 4.

Vi såg även ett positivt samband mellan barnets ålder och skärmtid. Skärmtiden ökade med 0,255 timmar (ca 15 minuter) för varje år äldre barnet blev. Även detta samband var statistiskt signifikant med 99% säkerhet. Den standardiserade koefficienten var 0,109 för auktoritetsindexet medan det var 0,321 för barnets ålder. Även om barnets ålder och en auktoritär föräldrastil har positiva samband med barnens skärmtid tycks barnens ålder alltså ha en större betydelse för skärmtid än en auktoritär föräldrastil har. Auktoriteten kunde ensamt förklara endast 6,7% av variationen i barnens skärmtid medan barnets ålder och en auktoritär föräldrastil tillsammans förklarade 14,8% av skillnaderna i barnens skärmtid. Att de tillsammans kunde förklara ungefär en sjundedel av variationen i skärmtid tyder dock på att det kan finnas andra faktorer med större förklaringsvärde för barns skärmtid än ålder och auktoritär föräldrastil (tabell 2).

Graf 5-11. Sambandet mellan skärmtid och auktoritetsindex för varje enskild ålder.

När vi undersökte sambandet mellan auktoritetsindexet och skärmtid för de enskilda åldrarna visade det sig att riktningen inte var positiv för alla åldrar. Vi fann negativa samband mellan en auktoritär föräldrastil och skärmtid för åldrarna 0 respektive 5 år. För barnen i de

resterande åldrarna kvarstod dock det positiva sambandet, men inga samband visade sig vara statistiskt signifikanta.

Diskussion

Fördelningen av respondenter

Av vårt resultat kunde vi se att det var många fler kvinnor (96%) som besvarade enkäten än män, vilket var precis samma sak som hände i Veldhuis et al. (2014 s. 7) undersökning. Deras fördelning av respondenter bestod också av flest mammor, hela 90,5%. Detta har för oss båda lett till att vi inte kunnat göra en jämförelse mellan föräldrars kön och föräldrastilen då fördelningen är så pass ojämn. Vi tror att anledningen till att det var fler mammor än pappor som besvarade vår enkät kan bero på att fler kvinnor än män engagerar sig i föräldragrupper på Facebook. Av de facebookgrupper som vi lade upp enkäten i, var det även flest föräldragrupper som riktade sig mot just mammor än pappor, vilket kan vara en förklaring till fördelningen som vi fick. Trots att Veldhuis et al. (2014 s. 2) utförde en undersökning som byggde på slumpmässigt urval, var det ändå betydligt fler kvinnor som besvarade enkäten. Även om vårt val att lägga upp enkäten i Facebookgrupper har nackdelar, är det inte säkert att ett slumpmässigt urval med enkäter som skickas per post hade lett till någon större skillnad när det kommer till föräldrarnas könsfördelning. Även om barnens kön- och åldersfördelning i vår undersökning var mer jämnt fördelade, bestod resultatet av flest pojkar samt två- och treåringar.

Barns skärmtid och användning av skärmenheter

I rapporten från Statens medieråd (2019a, s. 21) såg de att det fanns barn som var högkonsumenter av skärmenheter, vilket enligt dem var barn med en skärmtid på mer än tre timmar per dag. De flesta hade en skärmtid som var lägre än så, men det fanns barn i samtliga åldersgrupper som var högkonsumenter. Vi gör inte någon sådan distinktion av vilka som har en hög eller låg skärmtid, men när vi undersökte skärmtiden fann även vi att de flesta barn hade en skärmtid som var lägre än 3 timmar per dag. Även i vår undersökning fanns dock barn som hade en skärmtid på 3 timmar eller mer om dagen. Dessa kunde återfinnas i samtliga åldrar även om det också går att se att det generellt är fler som hade en högre skärmtid bland barnen som var två år eller äldre (jfr graf 3, 5-11).

Flera valde att inte svara på frågan om vilka skärmenheter deras barn använder sig av och det interna bortfallet var relativt högt. En anledning till det kan vara att barnet inte använder sig av någon av skärmenheterna. Bland de som svarade fann vi att det var vanligare att använda sig av vissa skärmenheter än andra. TV var exempelvis den skärmenhet flest barn använde sig av medan betydligt färre barn använde sig av datorer eller spelkonsoler. I rapporten från Statens medieråd (2019a, s. 17-19) såg de också att barn mellan 2-4 år var den åldersgrupp som såg mest på TV. De såg också att de flesta barn har tillgång till TV medan färre barn hade tillgång till skärmenheter som dator eller spelkonsol. Tillgången till datorer, TV, och spelkonsoler hade också minskat. Även tillgången till mobiltelefoner hade minskat för de yngsta barnen medan det egna ägandet av mobiler istället har ökat för äldre barn i undersökningen. Det visade sig dessutom vara vanligt att barnen får sina egna skärmenheter när de är ungefär 5-8 år. Av de olika skärmenheterna var det vanligast att barnen hade en egen surfplatta. Ungefär en tredjedel av dessa åldrar ägde en egen surfplatta.

Att ha tillgång till en skärmenhet är inte detsamma som att man faktiskt använder sig av den (Statens medieråd 2019a, s. 22). Tillgången till skärmenheter är dock en förutsättning för att man ska kunna använda sig av dem. Att fler barn har tillgång till TV kan vara en förklaring till att TV är den skärmenhet som de flesta barn använder sig av. Att få använda just spelkonsol eller dator kan istället bero på att färre barn tidigare visat sig ha tillgång till just dessa. Att de yngsta barnen inte själva kan använda sig av skärmenheterna kan också vara en förklaring till vilka skärmenheter barnen använder sig av. Små barn kan inte använda sig av skärmenheter på samma sätt som äldre barn. Användningen av dator eller spelkonsol kräver att en vuxen hjälper barnen att sätta igång skärmenheterna och kan ge hjälp och stöd vid behov. I rapporten från statens medieråd (ibid. s. 29-30), såg man också att det var vanligt att man såg på film eller TV program när man använde skärmenheter tillsammans med barnet. Vi tror därför att orsaken till att fler barn i vår undersökning använt sig av TV också kan bero på att fler föräldrar slår på och ser på TV tillsammans med sina barn.

Att vi kunde se ett samband som innebär att skärmtiden ökar för varje år äldre barnet blir stämmer överens med det vi sett i den tidigare forskningen. I rapporten av Statens medieråd

(2019a, s. 21) har man sett att barns användning av skärmenheter ökar med barnets ålder. Bland yngre barn var det ovanligt att barnet hade en skärmtid på mer än tre timmar även om det förekom, bland tonåringar var detta istället normen. För barnen mellan 0-8 år menar de dock att ökningen av skärmtid beror på att fler barn använder sig av fler skärmenheter. Att vi kunde se en ökning av skärmtid i vår undersökning kan alltså handla om att barn introduceras till fler skärmenheter desto äldre de blir. Det kan också bero på att barn inte längre behöver samma typ av stöd eller hjälp för att använda sig av dem. Ett barn som är 6 år kan troligtvis slå på en TV eller en app på en mobiltelefon eller surfplatta på egen hand, till skillnad från ett barn som är 0-1 år.

Den auktoritära föräldrastilen

Att föräldrarna som svarade på vår enkät inte fick ett högre värde på auktoritetsindexet skulle kunna förklaras av att färre visat sig tillämpa just denna föräldrastil i Sverige. När Olivari et al. (2015, s. 252-253) undersökte föräldrastilar i Sverige, Italien och Grekland visade det sig att svenska ungdomar upplevde att deras föräldrar i minst utsträckning tillämpade en auktoritär föräldrastil, medan den auktoritativa föräldrastilen var vanligast. Vi väntade oss också låga poäng på indexet med tanke på den kritik föräldrarna framfört om att frågorna kunde uppfattas som dömande eller negativt formulerade. Till skillnad från studien av Olivari et al. (2015) var det däremot inte någon av föräldrarna i vår undersökning som verkade vara särskilt auktoritär.

I den tidigare forskningen har man sett att föräldrars upplevelse av sitt sätt att vara mot barnen kan skilja sig från barnens upplevelse. När föräldrars kommunikationsstil undersöktes av Bjelland et al. (2015, s. 5-6) såg de att föräldrar svarat att de hade en mer autonomi-stödjande stil än vad barnen svarade att föräldrarna hade. 40 % av barnen höll med om påståenden om att föräldrarna har en kontrollerande kommunikation medan 50% av föräldrarna höll med. För påståenden för huruvida föräldrarna hade en autonomi-stödjande kommunikation höll istället 70% av barnen med, medan 90% av föräldrarna höll med om det. Störst skillnad mellan barn och föräldrars uppskattning av föräldrarnas kommunikationsstil fanns för en autonomi-stödjande föräldrastil och kommunikation. Författarna menar att skillnaden mellan hur föräldrar och barn svarat kan bero på att barn och föräldrar upplever samma situationer på olika sätt. Det kan också vara så att det är mer socialt eftersträvanvärt

att vara mer autonomi-stödjande än kontrollerande och mer så för mammor än för pappor (ibid. 2015 s. 11).

Kritiken vi fått om att frågorna i vår enkät om föräldrastilen skulle vara negativa eller dömande tyder också på att föräldrarna inte tycker att det är eftersträvänsvärt att agera i enlighet med en auktoritär föräldrastil. Det kan i sin tur ha lett till att föräldrarna skattat sig själva som mindre auktoritära än de faktiskt är, då de inte vill känna igen sig i frågorna eller känt skam över att göra det. Att de flesta respondenter var mammor kan ha bidragit ytterligare till att få ett högt värde på indexet då det kan finnas ett större socialt tryck på att mödrar ska ha en mindre auktoritär och mer autonomi-stödjande föräldrastil. Att det inte var någon som fick ett högt värde på indexet kan alltså bero på att samtliga föräldrar i undersökningen hade en annan föräldrastil än den auktoritära, men det kan också vara så att föräldrarna skattat sig själva som mindre auktoritära än de är.

Samband mellan auktoritär föräldrastil och barns ålder

Trots att vårt resultat visade på ett samband där den auktoritära föräldrastilen ökade med barnets ålder, var det inga föräldrar som fick ett högt värde på auktoritetsindexet. Vi tror att det beror på att bebisar sällan behöver förhålla sig till regler eller förväntningar på samma sätt som en sexåring eller tonåring behöver göra. Utöver det är flera av föräldrastilsfrågorna inte heller anpassade för de yngsta barnen, då vi inte tror att barn under tre år blir skickade till sina rum som ett äldre barn eventuellt skulle kunna bli. I Sverige har man även sett i tidigare forskning att den auktoritära föräldrastilen är minst vanlig vilket också kan förklara de låga värdena på auktoritetsindexet (Olivari et al. 2015 s. 252-253).

I undersökningen av Özgür (2016, s. 416) såg man att föräldrastilen kopplat till skärmtid tenderade att förändras med barnets ålder. Föräldrarna fick då en mer tillåtande och oengagerad föräldrastil desto äldre barnet blev. Det skiljer sig från våra resultat där vi sett motsatsen, alltså att föräldrar tillämpade en mer auktoritär föräldrastil desto äldre barnet var. I Özgürs (2016, s. 413) undersökning utgick han dock från barn som var i åldrarna 9-18, medan vi utgått från barn mellan 0-6 år. Att kontrollen först ökar för att sen minska igen speglar det Statens medieråd sett när de undersökt barn och ungas medievanor. För yngre barn mellan 0-8 har de sett att mängden kontroll och regler för användning av internet ökar

med barnets ålder. Föräldrarna vidtar då fler åtgärder som att övervaka barnets aktiviteter online, eller inför begränsningar för hur länge och hur sent barnet får spendera tid på nätet (Statens medieråd 2019a, s. 48). För äldre barn mellan 9-18 år har de istället sett att reglerna kring skärmenheter och skärmtid minskar med barnets ålder. För dessa barn är det dessutom vanligare att föräldrar har regler för hur sent barnen får använda sig av skärmenheter än för mängden skärmtid. Att det är så skulle enligt Statens medieråd kunna bero på att det är lättare för föräldrar att införa regler som är kopplade till vissa tider på dygnet än mängden skärmtid barnen har (Statens medieråd 2019b, s. 64). Detta skulle kunna förklara varför vi och Özgür (2016) fått olika resultat på riktningskoefficienten vad gäller föräldrastil och barns ålder. När barnet blir äldre ökar reglerna för att sen minska när barnet närmar sig tonåren, vilket skulle kunna bero på att föräldrar återigen blir mindre auktoritära då barnen snart blir myndiga och förväntas vara mer autonoma. Eftersom vår undersökning inte sträcker sig över de åldrarna kan vi inte svara på om det faktiskt hade blivit så, men utifrån den tidigare forskningen är det vad vi tror hade hänt.

Samband mellan auktoritär föräldrastil och barns skärmtid

Vår hypotes var att; *En auktoritär föräldrastil har en påverkan på barns skärmtid*. För svaret på frågeställningen om samband mellan föräldrastil och skärmtid, såg vi ett resultat som innebar att ju mer auktoritär förälder var, desto mer skärmtid hade deras barn. Detta innebar att vårt resultat stämde överens med en del av vad vi sett i den tidigare forskningen (Bjelland et al. 2015; Detnakaritna et al. 2020). Det kan finnas flera förklaringar till varför sambandet ser ut som det gör. En förklaring skulle kunna vara att man sett att auktoritära föräldrar har en låg tilltro till sin förmåga att begränsa barns skärmtid (Halpin et al. 2021 s. 832). Föräldrarnas tilltro till sin förmåga att begränsa skärmtiden för sitt barn spelar också roll för huruvida föräldrar väljer att försöka begränsa den (Hamilton et al. 2016 s. 298; Halpin et al. 2021 s. 224). Med anledning av detta skulle det kunna vara så att det är fler föräldrar med en auktoritär föräldrastil som har en mindre benägenhet till att försöka begränsa deras barns skärmtid på grund av deras låga tilltro till sig själva som föräldrar.

En annan förklaring kan vara att man i den tidigare forskningen sett att barn till föräldrar med en auktoritär föräldrastil har fler beteendeproblem som trots eller svårigheter att skapa nya intressen som inte kopplade till skärmtid (Halpin et al. 2021 s. 827-830). Detta ligger även i

linje med teorin där Baumrind (1966, s. 897) menar att den auktoritära föräldrastilen riskerar att leda till beteendeproblematik hos barnet. Precis som tilltron spelade roll för huruvida man satte begränsningar, har graden av hur jobbigt det är att upprätta regler för skärmtid betydelse för huruvida föräldrar försöker begränsa den (Hamilton et al. 2016 s. 285). Att föräldrar enligt Baumrind (1991, s. 74) också har svårare att kontrollera sina barns problematiska beteenden, kan ligga till grund för den låga tilltron de har till sin förmåga. Vi tror att om ens barn uppför sig jobbigt gång på gång när man som förälder försöker begränsa skärmtiden, kan det leda till att man inte orkar sätta upp eller upprätthålla regler för skärmtiden. Föräldrarnas tilltro till sin förmåga att hantera skärmtiden skulle dessutom kunna försämrats ytterligare om de behöver hantera denna typ av beteendeproblematik under en längre tid (Halpin et al., 2021, s. 835). Vi tänker att så kan fallet vara för auktoritära föräldrar, då man sett att dessa barn har fler beteendeproblem när det kommer till skärmtid. Skärmtiden för barn kan ändå öka trots att man har en auktoritär föräldrastil där flertalet regler för skärmtid sätts upp och upprätthålls, då barnet skapar ett rebelliskt uppförande gentemot sina föräldrar (Detnakintra et al. 2020 s. 824). Detta har lett till att föräldrar till äldre barn tillåter skärmanvändning, på grund av att föräldrar vill få det trotsiga uppförandet att sluta samt få barnen tysta. Det leder i sin tur till en högre skärmtid för dessa barn.

Auktoritära föräldrar visar mindre värme mot sina barn (Baumrind 1991, s. 62; Baumrind 2012 s. 41-42), och har även svårare att skapa positiva relationer till sina barn (Baumrind 1991, s. 73). I Detnakintra et al. (2020 s. 824) undersökning såg man att starka interaktioner mellan föräldern och barnet, där det fanns en stor känslomässig tillgänglighet från förälderns sida, ledde till en lägre skärmtid, medan den auktoritära föräldrastilen associerades till yngre barn med hög skärmtid. Flera av barnen till föräldrarna som inte hade en auktoritär föräldrastil följde även de uppsatta reglerna för skärmtid som fanns och hade dessutom färre beteendeproblem. Att föräldrar som är auktoritära inte visar lika mycket värme mot sina barn skulle alltså kunna bidra till den högre skärmtiden hos barn till mer auktoritära föräldrar. Vi tror dock inte att vi är de enda som skulle säga att alla strategier som tas till inom den auktoritära föräldrastilen för att få ett barn att lyda är ohållbara. Även om regler kring skärmtid har visat sig ha betydelse för barns skärmtid i den tidigare forskningen (Bjelland et al. 2015; Detnakintra et al. 2020), tyder detta på att det även är sättet man sätter upp regler som förälder som får betydelse för utfallet. Det kan vara mer effektivt att man som förälder förklarar varför man sätter upp en regel kring skärmtid för att få sitt barn att följa den (Çaylan et al. 2020, s. 265), vilket inte alls görs inom den auktoritära föräldrastilen. Inga

förklaringar från föräldrarnas sida ges för varken regler eller bestraffningar som kan utdelas (Baumrind 1966, s. 890-891; Baumrind 1991, s. 62; Baumrind 2012, s. 41-42).

Trots att vi kunde se ett samband som innebar att ju mer auktoritär en förälder var desto mer skärmtid hade deras barn, visade det sig vara tvärtom för två av åldrarna när vi kollade på sambandet mellan de två variablerna för varje enskild ålder. Ett negativt samband uppstod för åldersgrupperna 0 och 5 år vilket tyder på att våra resultat inte är lika robusta som de först verkade vara. Dessa samband stämmer därmed överens med den tidigare forskningen som sett att skärmtiden minskar med den auktoritära föräldrastilen (Lee, Kim & Kim 2022; Veldhuis et al. 2014). Precis som för oss fick de ett svagt samband när de endast testade för barn i femårsåldern (Veldhuis et al., 2014 s. 7). Att sambanden var svaga när vi kontrollerade hur robust undersökningen var genom att kontrollera samtliga åldrar, tyder på att sambandet mellan den auktoritära föräldrastilen och barns skärmtid är svagt. Även om vår data för samtliga enskilda åldrar inte har ett statistiskt signifikant samband, skulle dock en undersökning med en större population eventuellt kunna visa på samband som är signifikanta. Vi vet inte heller om föräldrarna i vår undersökning faktiskt begränsar barns skärmtid eller sätter upp regler för skärmtiden. Det skulle kunna vara så att föräldrarna med auktoritär föräldrastil har regler för andra saker än skärmtid, och som nämnt kan det vara så att auktoritära föräldrar istället undviker att försöka begränsa barns skärmtid. Det skulle kunna vara så att den auktoritära föräldrastilen då får en mer indirekt påverkan på barns skärmtid och att andra faktorer spelar en större roll. Det har gjort att vi inte kan förkasta vår nollhypotes: *En auktoritär föräldrastil har ingen påverkan på barns skärmtid.*

Sammanfattning

Syftet för vår undersökning har varit att undersöka hur föräldrastilen påverkar barns skärmtid. För att syftet skulle uppnås besvarade vi följande frågeställningar: *Hur mycket tid uppskattar föräldrar att deras barn tillbringar framför skärmenheter? Finns det något samband mellan en auktoritär föräldrastil och barns uppskattade skärmtid?* Ur teorin om föräldrastilar och den tidigare forskningen uppkom hypoteserna: *H0: En auktoritär föräldrastil har ingen påverkan på barns skärmtid. H1: En auktoritär föräldrastil har en påverkan på barns skärmtid.*

Sammanfattningsvis såg vi att det var fler mammor som svarade än pappor, medan det var relativt jämnt fördelat mellan barnens kön och ålder. Flest barn använder sig av TV, medan

färre använder sig av datorer. Medelvärde för barns skärmtid visade sig vara 1,51 timmar per dag, där lägst antal rapporterade timmar var 0 timmar per dag och högst var 10. Att fler barn använder TV skulle kunna bero på att fler barn har tillgång till skärmenheten, eller att föräldrar oftare använder denna skärmenhet tillsammans med barnet. För varje år äldre barnen blev tenderade skärmtiden att öka med 0,3 timmar per dag, vilket motsvarar en ökning med cirka 18 minuter om dagen. Det sambandet var även statistiskt signifikant. Att skärmtiden ökar med barnets ålder kan bero på att barn får tillgång till fler skärmenheter samt lär sig behärska dem på egen hand när de blir äldre.

Det högsta värdet en förälder fick på auktoritetsindexet var 18, det lägsta var 7, och medelvärdet låg på 9,07. Inga föräldrar var alltså särskilt auktoritära i sin föräldrastil. Att föräldrarna i huvudsak fick låga värden på auktoritetsindexet skulle kunna bero på att samtliga föräldrar istället haft någon annan föräldrastil. Det skulle också kunna vara så att föräldrar skattat sig själva som mindre auktoritära än de egentligen är då den auktoritära föräldrastilen kan upplevas som negativ. Vi fann ett statistiskt signifikant samband mellan den auktoritära föräldrastilen och barns skärmtid. Skärmtiden ökade med 0,16 timmar, eller cirka 10 minuter, för varje steg som föräldrarnas auktoritetsindex ökar. Att föräldrar med en auktoritär föräldrastil har lägre tilltro till sin förmåga att sätta gränser och regler för sina barn, samt att barnen till dessa föräldrar har fler beteendeproblem, kan leda till att föräldrar varken sätter upp eller upprätthåller regler för skärmtid. En auktoritativ föräldrastil kan vara mer effektiv för att få barn att följa reglerna kring skärmtid och därmed minska den.

I vår undersökning tillämpade föräldrar en mer auktoritär föräldrastil ju äldre barnet var. Föräldrarnas auktoritetsindex ökade med 0,35 för varje ålderskategori bland barnen. Även det sambandet var statistiskt signifikant. En förklaring till att den auktoritära föräldrastilen ökade med barnets ålder kan bero på att föräldrastilsfrågorna inte var anpassade för de yngsta barnen då bebisar sällan behöver förhålla sig till samma regler som ett äldre barn behöver. Vår data tillsammans med den tidigare forskningen tyder även på att föräldrar blir mer auktoritära när barnet åldras, för att sedan bli mindre auktoritära när barnet närmar sig tonåren. Det kan bero på att barnen snart blir myndiga och då förväntas vara mer självständiga.

När vi gjorde vår regressionsanalys mellan auktoritetsindexet och skärmtid såg vi först tydliga samband. Skärmtiden ökade med 0,159 timmar (cirka 9 minuter) för varje steg på

auktoritetsindexet. Det sambandet var statistiskt signifikant. När vi sedan tog hänsyn till barnets ålder såg vi att det statistiskt signifikanta sambandet minskade för auktoritetsindexet, och att skärmtiden endast ökade med 0,068 (ca 4 minuter) för varje steg på auktoritetsindexet. Tillsammans hade de även ett litet förklaringsvärde för vad som påverkar barns skärmtid. Auktoritetsindexet kunde endast förklara 6,7% medan auktoritetsindexet tillsammans med barnets ålder förklarade 14,8% av skillnaderna i barns skärmtid. Det tyder på att andra faktorer än ålder och den auktoritära föräldrastilen har större påverkan på barns skärmtid. När vi undersökte hur robusta sambanden mellan föräldrastilen och barns skärmtid var såg vi att de inte verkade vara särskilt robusta. För två av åldrarna (0 och 5 år) var sambanden negativa istället för positiva så som de var i de övriga åldrarna. Inga samband var heller statistiskt signifikanta. Med anledning av vårt resultat kan vi inte förkasta nollhypotesen.

Om vi hade utfört vår undersökning igen hade vi gjort några saker annorlunda. Dels hade vi undersökt om föräldrar faktiskt sätter upp regler för skärmtid till sina barn, för att kunna undersöka om föräldrar med högre värde på auktoritetsindexet har fler eller färre regler jämfört med de som har lägre värde. Detta är något vi inte kunnat besvara med den undersökning vi gjort idag. Vi hade även lagt till ett svarsalternativ "inga skärmenheter" på frågan om vilka skärmenheter barnet använder, för att inkludera fler föräldrar och barn. Att vi inte haft med det svarsalternativet kan ha lett till att föräldrar till barn som inte använder någon skärmenhet inte besvarat frågan och räknats som bortfall. Vi tror att vi genom tillägget av svarsalternativet hade fått ett mer representativt datamaterial och färre bortfall.

För vidare forskning kan man undersöka hur sambandet mellan föräldrastilar och barns skärmtid ser ut för samtliga föräldrastilar och för samtliga åldrar. Detta för att kunna undersöka om eventuella samband mellan skärmtid och olika föräldrastilar förändras med barnets ålder. För att kunna generalisera datan skulle man också behöva undersöka detta med ett sannolikhetsurval samt med fler respondenter. Då vi fick ett lågt förklaringsvärde på den auktoritära föräldrastilen och barns ålder, skulle andra faktorer behöva kontrolleras för att veta vilken eller vilka faktorer som har störst påverkan på barns skärmtid.

Referenslista

Barmark, Mimmi & Göran Djurfeldt (2020) *Statistisk verktygslåda 0 - att förstå och förändra världen med siffror*. Andra uppl. Lund: Studentlitteratur.

Baumrind, Diana (1966) Effects of authoritative parental control on child behavior. *Child Development*. 37: 887-907.

Baumrind, Diana (1991) The influence of parenting style on adolescent competence and substance abuse. *Journal of early adolescence*. 11(1): 56-95.

Baumrind, Diana (2012) Differentiating between Confrontive and Coercive Kinds of Parental Power-Assertive Disciplinary Practices. *Human Development*. 55(2): 35-51.

Bjelland, Mona, Bart Soenens, Elling Bere, Éva Kovács, Nanna Lien, Lea Maes, Yannis Manios, George Moschonis, Saskia J. te Velde (2015) Associations between parental rules, style of communication and children's screen time. *BMC Public health*. 15(1): 1-13.

Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Andra Uppl. Stockholm: Liber.

Çaylan, Nilgün, Sıddıka Songül Yalçın, Meryem Erat Nergiz, Deniz Yıldız, Ayşe Oflu, Özlem Tezol, Şeyma Çiçek, Dilşad Foto-Özdemir (2020) Associations between parenting styles and excessive screen usage in preschool children. *Turkish Archive of Pediatrics*. 56(3): 261-266.

Cortina, Jose M. (1993) What is coefficient alpha? An examination of theory and applications. *Journal of applied psychology*. 78(1): 98-104.

Detnakintra, Khanittha, Weerasak Chonchaiya, Pon Trairatvorakul & Chandhita Pruksananonda (2020) Positive mother-child interactions and parenting styles were associated with lower screen time in early childhood. *Acta paediatrica*. 109(4): 817-826.

Djurfeldt, Göran, Rolf Larsson & Ola Stjärnhage (2018) *Statistisk verktygslåda 1*. Tredje Uppl. Lund: Studentlitteratur.

Eldén, Sara (2020) *Forskningsetik, Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur AB.

Halpin, Samuel, Amy E. Mitchell, Sabine Baker & Alina Morawska (2021) Parenting and Child Behaviour Barriers to Managing Screen Time With Young Children. *Journal of Child & Family Studies*. 30(3): 824-838.

Hamilton, Kyra, Teagan Spinks, Katherine M. White, David J. Kavanagh & Anne M. Walsh. (2016) A psychosocial analysis of parents' decisions for limiting their young child's screen time: An examination of attitudes, social norms and roles, and control perceptions. *British Journal of Health Psychology*. 21: 285–301.

Lee, Hye Eun, Ji Young Kim & Changsook Kim (2022) The Influence of Parent Media Use, Parent Attitude on Media, and Parenting Style on Children's Media Use. *Children*. 9(37): 1-12.

Liu, Jianghong, Susan Riesch, Joyce Tien, Terri Lipman, Jennifer Pinto-Martin & Ann O'Sullivan (2021) Screen Media Overuse and Associated Physical, Cognitive, and Emotional/ Behavioral Outcomes in Children and Adolescents: An Integrative Review. *Journal of Pediatric Health Care*. 36(2): 99-109.

Olivari, Maria Giulia, Elisabeth Hertfelt Wahn, Katerina Maridaki-Kassotaki, Katerina Antonopoulou & Emanuela Confalonieri (2015) Adolescent Perceptions of Parenting Styles in Sweden, Italy and Greece: An Exploratory Study. *Europe's Journal of Psychology*. 11(2): 244-258.

Oliveira, Thaís D., Danielle de S. Costa, Maicon R. Albuquerque, Leandro F. Malloy-Diniz, Debora M. Miranda, Jonas J. de Paula (2018) Cross-cultural adaptation, validity, and reliability of the Parenting Styles and Dimensions Questionnaire – Short Version (PSDQ) for use in Brazil. *Brazilian Journal of Psychiatry*. 40(4): 410-419.

Robinson, Clyde C., Barbara Mandleco, Susanne Frost Olsen & Craig H. Hart (1995) AUTHORITATIVE, AUTHORITARIAN, AND PERMISSIVE PARENTING PRACTICES: DEVELOPMENT OF A NEW MEASURE. *Psychological Reports*. 77: 819-830.

Robinson, Clyde C., Barbara Mandleco, Susanne Frost Olsen & Craig H. Hart (2001) The Parenting Styles and Dimensions Questionnaire (PSDQ). I: John Touliatos, Barry F. Perlmutter & George W. Holden (red.) *Handbook of family measurement techniques: Vol. 3*. Thousand Oaks: Sage.

SCB (2023) *Folkmängd efter ålder och år*. Stockholm: Statistiska centralbyrån. [Folkmängd 0-6 år, 2022](#).

Statens medieråd (2019a) *Småungar och medier 2019*. Stockholm: Statens medieråd.

Statens medieråd (2019b) *Ungar och medier 2019*. Stockholm: Statens medieråd.

Socialstyrelsen (2010) *Social rapport 2010*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Veldhuis, Lydian, Van Grieken, Amy, Renders, Carry M, HiraSing, Remy A & Raat, Hein (2014) Parenting Style, the Home Environment, and Screen Time of 5-Year-Old Children: The “Be Active, Eat Right” Study. *PLoS ONE*. 9(2): 1-9.

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk - samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Özgür, Hasan (2016) The relationship between Internet parenting styles and Internet usage of children and adolescents. *Computers in Human Behavior*. 60: 411-424.

Bilagor

Bilaga 1

Hej!

Vi är två studenter som heter Elsa Niwong och Stina Wredmark, som studerar sjätte terminen på socionomprogrammet på Lunds universitet.

Vi håller på att genomföra en undersökning om barns skärmtid och föräldrastil. Undersökningen vänder sig till dig som är förälder till ett barn i åldrarna 0-6 år. Vi vill se om det finns ett samband mellan föräldrastilen och barns skärmtid. Enkäten beräknas ta ungefär 3 minuter att besvara och består av 12 frågor, varav de första frågorna handlar om ditt barns skärmtid för att sedan fortsätta med frågor som undersöker din föräldrastil. Vår förhoppning med denna undersökning är att bidra med kunskap om bakomliggande faktorer för barns skärmtid.

Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt och du kan när som helst välja att avsluta undersökningen och ta tillbaka ditt samtycke att delta genom att inte fullfölja inlämningen av enkäten. Du kommer att vara helt anonym och vi kommer inte att samla in något data som kan kopplas till dig personligen. Svaren kommer också att hanteras så att obehöriga inte kan ta del av dem. Efter att vi fått godkänt på vår uppsats kommer datan att raderas.

Vi hoppas att du vill svara på enkäten. Alla svar vi får in har stor betydelse för oss.

Med vänliga hälsningar,

Elsa & Stina

Har du frågor om undersökningens genomförande är det bara att ta kontakt med någon av oss två:

Stina Wredmark: XXX

Elsa Niwong: XXX

☐ Jag samtycker till att delta i undersökningen

-- SIDBRYTNING --

Har du fler än ett barn som är mellan 0-6 år gammalt utgår du från det äldsta barnet när du svarar i enkäten.

1. Vilket kön har du?

☐ Man

☐ Kvinna

☐ Annat

2. Vilket kön har ditt barn?

☐ Pojke

☐ Flicka

☐ Annat

3. Hur gammalt är ditt barn?

4. Vilken/vilka skärmar använder ditt barn? (Fyll i de svar som stämmer för ditt barn)

☐ Dator

☐ Tv

☐ Surfplatta

☐ Spelkonsol

☐ Mobiltelefon

5. Hur många timmar om dagen uppskattar du att ditt barn använder skärmenheter i genomsnitt? (Med skärmenheter menas mobiltelefon, surfplatta, TV, dator eller spelkonsol.)

6. När barnet frågar varför det ska följa regler svarar jag med: “därför att jag säger det” eller “för att jag är din förälder och jag vill det”.

- ☐ Aldrig
- ☐ Ibland
- ☐ Hälften av gångerna
- ☐ Ofta
- ☐ Alltid

7. Jag bestraffar mitt barn genom att ta ifrån barnets privilegier utan att förklara varför.

- ☐ Aldrig
- ☐ Ibland
- ☐ Hälften av gångerna
- ☐ Ofta
- ☐ Alltid

8. Jag skriker eller höjer rösten mot mitt barn när det uppför sig dåligt.

- ☐ Aldrig
- ☐ Ibland
- ☐ Hälften av gångerna
- ☐ Ofta
- ☐ Alltid

9. Jag skäller på eller kritiserar mitt barn för att få barnet att bättra sig.

- ☐ Aldrig
- ☐ Ibland
- ☐ Hälften av gångerna
- ☐ Ofta
- ☐ Alltid

10. Jag hotar mitt barn med bestraffningar utan att förklara varför.

- ☐ Aldrig
- ☐ Ibland
- ☐ Hälften av gångerna
- ☐ Ofta
- ☐ Alltid

11. Jag bestraffar mitt barn med att barnet får gå till skamvrå eller sitt rum utan att förklara varför.

- ☐ Aldrig
- ☐ Ibland
- ☐ Hälften av gångerna
- ☐ Ofta
- ☐ Alltid

12. Jag skäller på eller kritiserar mitt barn när mitt barns beteende inte lever upp till mina förväntningar.

- ☐ Aldrig
- ☐ Ibland
- ☐ Hälften av gångerna
- ☐ Ofta
- ☐ Alltid

Bilaga 2

Föräldragrupper vi ansökt om att få gå med i men inte lagt upp enkäten i:

1. Pappagruppen - För Pappor Och Blivande Pappor
2. Pappor United
3. Föräldrar & Barn
4. Snart är jag pappa! - BF 2020-2021-2022
5. MAMMOR i Malmö.
6. En Grupp För ALLA föräldrar
7. Ensamstående föräldrar 35+
8. 925 Föräldrar
9. Unga mammor & gravida 🤰
10. Föräldrar i Skåne
11. Gravida / Föräldrar Umeå med Omnejd
12. föräldrar linköping
13. Vad händer för BARN i Örebro?!
14. Nära föräldraskap- föräldrar till barn över 4 år
15. Förälder i Mölndal
16. föräldrar och barn i skåne
17. Mammor och Gravida födda 90-99
18. Föräldrar hjälper föräldrar
19. Föräldraledig i Sthlm
20. föräldraledig i västervik
21. Mammor i oxie
22. Mammor och pappor i Dalby
23. aktiviteter för barn under vab eller annan ledighet
24. aktiviteter för barn
25. barnaktiviteter östersund
26. barnaktiviteter i eskilstuna
27. aktiviteter för barn i Borås
28. barn i nyköping
29. Aktiviteter för barn i Östergötland
30. Aktiviteter för barnfamiljer och vuxna barn, 6,8 tn medlemmar

Föräldragrupper vi fått gå med i och lagt upp enkäten i:

1. Föräldrar till High Need Babies - 4,600 medlemmar
2. Pappa i Malmö - 151 medlemmar
3. Föräldrar i Helsingborg - 245 medlemmar
4. Föräldrar i Blekinge - 426 medlemmar
5. MAMMOR i Malmö - Playdates - 779 medlemmar
6. Makalösa Föräldrar Umeå - 501 medlemmar
7. Mindre barngrupper i Lund NU! - 304 medlemmar
8. aktiviteter för barn/familjer Uddevalla - 3200 medlemmar
9. Föräldrar till barn födda 2022-2023 på Gotland - 130 medlemmar
10. Aktiviteter för barn och ungdom - Södra Norrland - 261 medlemmar
11. Mammor i Luleå - 1,500 medlemmar
12. Vi med små barn i Södertälje - 116 medlemmar
13. Föräldrar till barn med bf Sommaren 2022 - 152 medlemmar
14. Mammor västerås - 2,200 medlemmar
15. Förälder i Lund - 609 medlemmar
16. Pappagruppen - 54 följare
17. Föräldralediga mammor i stockholm - 3442 medlemmar
18. Föräldragrupp Husie - 187 medlemmar
19. Pappa & Mammagrupp med högt i tak - 731 medlemmar
20. Föräldralediga i Farsta - 738 medlemmar
21. Föräldraledig i Lidköping - 352 medlemmar
22. mammor uppsala - 2500 medlemmar
23. Föräldralediga i Vasastan/Kungsholmen 2022/2023 - 817 medlemmar
24. Mammor i Göteborg - 3163 medlemmar